

Peer education and life skills for HIV prevention among Yemeni young people : a case study from a conservative moslem setting

Citation for published version (APA):

Al-Iryani, B. (2011). *Peer education and life skills for HIV prevention among Yemeni young people : a case study from a conservative moslem setting*. [Doctoral Thesis, Maastricht University]. Datawyse / Universitaire Pers Maastricht. <https://doi.org/10.26481/dis.20110629ba>

Document status and date:

Published: 01/01/2011

DOI:

[10.26481/dis.20110629ba](https://doi.org/10.26481/dis.20110629ba)

Document Version:

Publisher's PDF, also known as Version of record

Please check the document version of this publication:

- A submitted manuscript is the version of the article upon submission and before peer-review. There can be important differences between the submitted version and the official published version of record. People interested in the research are advised to contact the author for the final version of the publication, or visit the DOI to the publisher's website.
- The final author version and the galley proof are versions of the publication after peer review.
- The final published version features the final layout of the paper including the volume, issue and page numbers.

[Link to publication](#)

General rights

Copyright and moral rights for the publications made accessible in the public portal are retained by the authors and/or other copyright owners and it is a condition of accessing publications that users recognise and abide by the legal requirements associated with these rights.

- Users may download and print one copy of any publication from the public portal for the purpose of private study or research.
- You may not further distribute the material or use it for any profit-making activity or commercial gain
- You may freely distribute the URL identifying the publication in the public portal.

If the publication is distributed under the terms of Article 25fa of the Dutch Copyright Act, indicated by the "Taverne" license above, please follow below link for the End User Agreement:

www.umlib.nl/taverne-license

Take down policy

If you believe that this document breaches copyright please contact us at:

repository@maastrichtuniversity.nl

providing details and we will investigate your claim.

Summary

The republic of Yemen is located in the southern part of the Arabian Peninsula and is surrounded by Oman to the east, Saudi Arabia to the north, the Red Sea to the west and the Arabian Sea and the Gulf of Aden to the south. Yemen is the poorest country in the Middle East and one of the poorest countries in the world, where more than 45 % of the population lives in poverty. Yemen's population is around 22.5 million people, of which, 67.3% is younger than 25 years. At 3.02%, the country has one of the highest population growth rates globally, with the population expected to double in the next 23 years. Yemen faces significant challenges in helping youth to reach their full potentials due to decreasing natural resources, low levels of human development, high levels of poverty, and policies and institutions that are not focusing on youth development. The Yemeni economy is caught in a slow growth cycle, with an unemployment rate of 35% in general and as high as 50% among youth, leading to stagnant per capita incomes and rising levels of unemployment, particularly amongst the youth. Limited employment opportunities have forced many Yemenis to migrate for work to neighbouring countries leaving their families behind. Illiteracy rates are still high (47%) with a huge gender gap, where 69.1% of the female population are illiterate compared to 27.3% of Yemeni males. Yemen continues to occupy the last place in the gender gap index rankings of 134 countries and remains the only country in the world to have closed less than 50% of its gender gap. Although HIV prevalence is still around 0.2%, high rates of illiteracy, poverty, unemployment, mobility, and gender disparities place the predominantly young Yemeni nation vulnerable to HIV infection. In addition, Yemeni youth, are experiencing increased premarital sex, peer pressure to engage in risky behaviour, and changing lifestyle norms.

Aden, a governorate in the southern part of Yemen, lies on the coastal line of the Arabian Sea and is located in close proximity to the horn of Africa. As indicated by previous research, Aden governorate, especially its young people, are vulnerable to HIV infection. There was an urgent need to further explore risks and vulnerabilities to HIV among in and out of school young people, and to respond accordingly with cultural sensitive interventions. For this reason, two baseline surveys among students and out of school young people were conducted in 2005. The results of the two surveys revealed that young people in and out of schools had low levels of HIV knowledge, and high levels of stigma towards people living with HIV. All the existing high schools in Aden (27 high schools) were included in the baseline (*Chapter 1*); in addition to the four poor and most-at-risk neighbourhoods of Abdul Qau, Al Memdarah, Al Basateen, and Al Sesaban. The reason for targeting these four areas, which are inhabited by a total population of 71,740 people distributed in 11,000 households, was based on previous research documenting that most-at-risk groups existed in these four areas. The results from these surveys have been the basis for designing a school and community-based intervention.

The results from the school baseline survey and from the community baseline survey convinced key stakeholders from governmental and non-governmental organizations to implement school and community based peer education programmes for HIV prevention in Aden governorate. The community based intervention programme mainly focused on creating an enabling environment by advocacy with local councils and religious leaders; training youth peer education and community outreach networks in vulnerable neighbourhoods; partnership with community based organizations and non-governmental agencies; and reaching out to vulnerable and most-at-risk youth with HIV messages. The School based interventions focused on creating an enabling environment for HIV prevention activities in schools by advocacy with decision makers; training of school supervisor, social workers, principals, and vice principals; and training school peer educators, who have reach out to their peers during school academic year and in youth summer camps.

To ensure measuring the impact of the HIV prevention interventions in schools and communities, two quantitative impact assessments for community and school-based interventions were conducted between October 2008 and March 2009. The impact assessment of school-based interventions included 2,510 students selected from all 27 secondary schools in Aden (*Chapter 2*).The impact assessment of the community-

based interventions included 700 young people from 600 households of the four poor and vulnerable areas in Aden (*Chapter 3*).

To have a deeper understanding on the implementation of the intervention, the quantitative impact evaluations were followed by qualitative process evaluations for school and community interventions. The school process evaluation included 12 focus groups discussions and 12 in-depth interviews with school peer educators, students, school social workers, school principals, and parents (*Chapter 4*). The community process evaluation included five focus group discussions and 15 in-depth interviews with community peer educators, community outreach focal points, targeted young people, local councils, NGO leaders, and most-at-risk young people. (*Chapter 5*).

The aim of this dissertation was to study the impact of peer education and life skills based HIV prevention among young people in the schools and targeted communities of Aden governorate. It also aimed to explore why the interventions were possible in a very conservative and traditional Muslim setting; and documented how the interventions were implemented.

The new aspects in the present dissertation are three folds. It involves the design, implementation, and evaluation of the first ever community and school based HIV interventions among young people in Yemen, which are based on both peer education and life skills methodologies; it demonstrates that HIV education among female and male young people at school and community level is possible in a very conservative Muslim and traditional setting; it includes a respectable sample size and duration – a total of 6221 young people were included in the school and community baselines and evaluations and the duration of the interventions were three years (2005–2008).

The school and community peer education and life skills based interventions that were implemented in 27 schools and in four targeted vulnerable communities of Aden have succeeded in improving HIV knowledge and risk perception; decreasing levels of misconceptions, stigma and discrimination towards people living with HIV (PLWH), and in promoting less risky practices and behaviours related to HIV infection among vulnerable young people in communities. Both the school and community intervention were theoretically based on the Diffusion of Innovation Theory.

The school and community interventions were implemented with high levels of fidelity and were well accepted by young people as well as by the main stakeholders. The main enabling elements for the school and community intervention had been the culturally sensitive messages on HIV prevention, advocacy with decision makers and parents, and participation and capacity building of all existing stakeholders at school and community level. The life skills based training of community and school peer educators were pivotal in building their capacities, and had enabled them to become ‘opinion’ leaders among their peers. The cultural sensitive messages and the “life skills” labelling were key in the acceptance of the interventions in a rigid and conservative setting like Yemen. It is expected that the interventions might be replicated in other parts of Yemen and in similar conservative Arab and Islamic settings.

Samenvatting

De republiek Jemen ligt in het zuidelijke deel van het Arabische schiereiland. Het grenst in het oosten aan Oman, in het noorden aan Saoedi Arabië, in het westen aan de Rode Zee en in het zuiden aan de Golf van Aden. Jemen is het armste land in het Midden-Oosten en is een van de armste landen ter wereld. Meer dan 45 procent van de bevolking leeft in armoede. De bevolking van Jemen telt ongeveer 22,5 miljoen mensen waarvan 67,3 procent jonger is dan 25 jaar. De bevolkingsgroei, 3,02 procent, is een van de hoogste ter wereld en de verwachting is dat de bevolking binnen 23 jaar zal verdubbelen. In Jemen is het moeilijk voor jongeren om zich ten volle te ontplooiën. Dit vanwege de afnemende natuurlijke hulpbronnen, het gebrek aan goed onderwijs, de hoge graad van armoede en een overheidsbeleid dat niet gericht is op ontwikkeling van de jeugd. Vooral door deze factoren zit de economie van Jemen gevangen in een trage groeispiraal die, gekoppeld aan de sterke bevolkingsgroei, leidt tot een hoge gemiddelde werkloosheid van 35% van de bevolking en een werkloosheid van 50% onder jongeren. Hierdoor stagneert ook de inkomensgroei. Door de lage kansen op werk zijn veel Jemenieten gedwongen in een van de buurlanden te gaan werken, met achterlating van hun gezinnen. Analfabetisme komt nog veel voor, 47 procent, vooral bij vrouwen, 69,1 procent, tegenover 27,3 procent bij mannen. Jemen staat daarmee onderaan de lijst van de 134 landen waarvan het verschil in analfabetisme tussen mannen en vrouwen bekend is. Het is ook het enige land met nog steeds meer dan 50 procent verschil. Hoewel de HIV prevalentie nog rond de 0,2 procent is, vormen Jemenitische jongeren een risicogroep vanwege het analfabetisme, de armoede, de werkloosheid, de mobiliteit en de sekseverschillen. Bovendien hebben Jemenitische jongeren tegenwoordig vaker seks voor het huwelijk, ervaren ze meer druk van leeftijdsgenoten tot riskant gedrag en zijn de maatschappelijke normen veranderd.

Aden is een provincie in het zuiden van Jemen grenzend aan de Arabische Zee dicht bij de Hoorn van Afrika. Uit eerder onderzoek is gebleken dat bewoners van Aden en vooral jongeren, een hoog risico lopen op HIV infectie. Daardoor ontstond een dringende behoefte om die risico's bij jongeren, zowel binnen als buiten schoolverband, beter in kaart te brengen en op basis daarvan interventies te ontwikkelen die passen binnen de bestaande culturele gevoeligheden.

Het doel van het project dat in deze dissertatie wordt beschreven, was om het effect na te gaan van HIV-preventie interventies, gebaseerd op peer-educatie en vaardigheidstraining, die gericht waren op jongeren op scholen en op niet-schoolgaande jongeren in hoogrisico buurten in Aden. Ook werd nagegaan hoe deze interventies mogelijk bleken te zijn in een zeer conservatieve en traditionele Moslimomgeving en hoe ze werden geïmplementeerd.

Om de risico's op HIV infectie in kaart te brengen, zijn eerst in 2005 twee grote vragenlijstonderzoeken uitgevoerd onder schoolgaande en niet schoolgaande jongeren. Die twee onderzoeken lieten zien dat jongeren een lage kennis hadden van HIV en dat zij mensen met HIV in hoge mate stigmatiseerden. Alle 27 scholen voor voortgezet onderwijs in Aden namen deel aan het onderzoek onder jongeren op school (zie hoofdstuk 1). Het onderzoek onder buitenschoolse jongeren werd uitgevoerd in de buurtgemeenschappen Abdul Qaui, Al Memdarah, Al Bsateen en Al Sesaban in Aden. Die laatste vier buurten, met 71740 bewoners in 11000 huishoudens, werden gekozen omdat eerder onderzoek liet zien dat daar de groepen met het hoogste risico werden gevonden. De resultaten van beide onderzoeken hebben de basis gevormd voor de ontwikkeling van een schoolgerichte en een buurtgerichte interventie.

De uitkomsten van de school- en buurtonderzoeken vormden voldoende reden voor belangrijke sleutelfiguren in overheids- en niet-overheidsorganisaties in Aden om over te willen gaan tot HIV-preventie interventies voor scholen en buurten, volgens het principe van peer-educatie: voorlichting door getrainde jongeren aan hun leeftijdsgenoten. De buurtinterventie richtte zich op het creëren van een faciliterende omgeving, via pleitbezorging bij lokale overheden en religieuze leiders, training van jongeren en veldwerkers tot voorlichters in de hoogrisico buurten, samenwerking met organisaties in de buurten en op het proberen in contact te komen met kwetsbare en hoogrisico jongeren met boodschappen over HIV. De schoolinterventie richtte zich op het creëren van een faciliterende omgeving voor HIV-preventie activiteiten in de school, via pleitbezorging bij het management van de scholen, training van schoolleiding, (school)maatschappelijk werkers en schooldirecteuren, en training van de

jongeren die op school en in zomerkampen voorlichting gaven aan hun leeftijdsgenoten.

Om het effect te kunnen bepalen van de HIV-preventie interventies in de scholen en buurten zijn er twee effectevaluaties uitgevoerd tussen oktober 2008 en maart 2009. De effectevaluatie op de scholen betrof 2510 leerlingen op alle 27 scholen voor voortgezet onderwijs in Aden (zie hoofdstuk 2). De effectevaluatie in de wijken betrof 700 jongeren uit 600 huishoudens in de vier arme en hoogrisico buurten in Aden (zie hoofdstuk 3).

Voor een beter begrip van de implementatie van de interventies, werden de kwantitatieve evaluatieonderzoeken gevolgd door kwalitatieve procesevaluaties van de school- en buurtinterventies. De procesevaluatie op de scholen betrof twaalf focusgroepdiscussies en twaalf diepte-interviews met de jongeren die als voorlichter op de school waren getraind, met leerlingen, (school)maatschappelijk werkers, schooldirecteuren en ouders (zie hoofdstuk 4). De procesevaluatie in de buurten betrof vijf focusgroepdiscussies en vijftien diepte-interviews met de jongeren die als voorlichter in de buurt waren getraind, met veldwerkers, jongeren uit de doelgroep, vertegenwoordigers van lokale overheids- en niet-overheidsinstellingen, en de groep jongeren met het hoogste risico (zie hoofdstuk 5).

Er zijn drie innovatieve aspecten aan deze dissertatie. Ten eerste is er de ontwikkeling, implementatie en evaluatie van de eerste school- en buurtgerichte HIV preventie interventie ooit voor jongeren in Jemen, gebaseerd op peer-educatie en vaardigheidstraining. Daarmee wordt gedemonstreerd dat HIV preventie interventies op scholen en in wijken en voor jongeren van beide sekse, mogelijk en uitvoerbaar is in een zeer conservatieve en traditionele Moslimomgeving. De interventies betroffen een substantiële onderzoekspopulatie en duur; in totaal 6221 jongeren namen deel aan de onderzoeken en de duur van de interventie was drie jaar, 2005–2008.

Ten tweede hebben de HIV preventie interventies gebaseerd op peer-educatie en vaardigheidstraining in 27 scholen en 4 hoogrisico buurten in Aden, geresulteerd in een relevante toename van kennis over HIV en risicoperceptie, een afname van misconcepties en van het stigmatiseren en discrimineren van mensen met HIV, en een afname van risicogedrag bij deze hoogrisico jongeren. De theorie over Diffusie van Innovaties vormde de basis voor zowel de school- als de buurtinterventie.

Ten derde bleek dat zowel de school- als de buurtinterventie geïmplementeerd zijn met een hoge graad van kwaliteit, dat wil zeggen uitgevoerd zoals bedoeld, en dat zij bovendien goed werden geaccepteerd door zowel de relevante sleutelfiguren als de jongeren. Heel belangrijk daarbij waren de zorgvuldig cultuursensitieve formulering van de HIV-preventie boodschappen, de pleitbezorging bij sleutelfiguren en bij ouders, en de participatie en empowerment van alle betrokkenen bij de scholen en in de buurten. De training van de jongeren die als voorlichters voor hun leeftijdsgenoten fungeerden, was essentieel voor het ontwikkelen van hun vaardigheden en gaven hen de status van opinieleiders bij hun leeftijdsgenoten. De cultuursensitieve boodschappen en het benoemen van de doelstelling als 'vaardigheden', vormden de sleutel voor acceptatie van de interventies in een rigide en conservatieve omgeving zoals Jemen. Het is te verwachten dat deze interventies zeker ook uitgevoerd kunnen worden in andere delen van Jemen en in vergelijkbare conservatieve Arabische en Moslimlanden.